

tillegne sig Alt, hvad Fæsterne ved deres Skid og Slæb have forbedret paa Gaardene, saa vil jeg blot henvise ham til den gjældende Lovgivning, der udtryffeligt siger, at Fæstebonden skal beholde sin Gaard saalænge, han den forbedrer, det er altsaa ligesom Pligt for Fæstebonden (Hør! Hør! Hør! Hør!). Ja! mine Herrer! det kan ikke nytte, de raabe Hør! det staaer med tydelige Ord i vor gjældende Lovbog, men det er Ulykken, den gjældende Ret vil man ikke vide noget af i denne Sag, man vil ordne, den efter sit eget Hoved uden Hensyn til hvad der er Ret. Men naar den ærede Rigsdagsmand nu vil tage i Betragtning, hvor stor Landgilde Fæstebonden i Almindelighed sidder for, naar han vil tage i Betragtning, hvorlangt denne aarlige Afgift er under det, som vilde være at svare af en saadan Gaard, naar den blev bortforpagtet uden Hensyn til noget Fæste, saa skalde han see, at naar han vil lægge sammen Alting Aar for Aar hele Tiden igjennem, som Fæstet varer, at den Sum, som Fæsteren beholder over det, der med Billighed kunde fordres af Gaarden, er langt større end den, Godseieren faaer, og naar han vil erindre, at der har været de Tider, hvor Gieren aldeles Intet har faaet af Fæstegodset og har maattet fæste Gaardene bort uden at kunne faae Noget i Indfæstning og høist Ubetydeligt i Landgilde, og dog har været nødt til at lade Bonden og Bondeenken sidde med dette Fæste for den samme Afgift, skøndt Tiderne havde forandret sig, saaledes at de kunde svare langt betydeligere Afgifter og dog være velholdne derved, saa forekommer det mig virkelig ikke andet end billigt, at Godseieren, som har maattet finde sig deri, og som ofte har, uden at faae Indtægter af Bondegodset, maattet betale Skatterne derfor, at han faaer nogen Erstatning derfor, naar Tiderne forandre sig. Den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (J. A. Hansen) har gjort sig skyldig i en saadan Forvanskning af mine Ord, at jeg ikke behøver at svare derpaa. Naar han har sagt, at jeg havde udtalt, at vi beholde Fæstegodset i vor Haand, saa har jeg jo kun sagt, at vi, naar det afhændes, ikke længere havde det i vor Haand at sørge for, at Bondestanden kan faae et godt Udbytte af

Gaardene, og det er forunderligt, at den ærede Rigsdagsmand vil komme med en saadan Forvanskning imod mig, som i Gjærningen har vilst, at jeg ikke har holdt det Gods i min Haand, som jeg har kunnet holde.

Tscherning: Jeg veed meget godt, at det er saa, at Fæstegodset har tynget paa Godseieren, og jeg veed ogsaa, at det vaaligger ham at skalde skaffe Sæbeforn, naar der trænges dertil, og sørge for Besætning til Gaardene, naar Bønderne ikke selv kunne skaffe den etc. etc., for at Skatterne kunne bringes ud af Gaardene; det er Noget, der hænger sammen med Fæsteloven, og det er godt, at den ærede Rigsdagsmand gjorde opmærksom derpaa, da det viser, at Godseierne ikke eie saameget, som der siges, at de eie i Fæstegodset, og at alt, hvad der bydes dem, gaaer langt ud over det, de virkelig eie, naar de ders ved blive frie for de Byrder, der paaligge dem i onde Tider; de onde Tider have været, og de onde Tider, som de maae have i deres Grundring, kunne komme igjen, og derfor skulle vi ikke i Overmaal af gode Tider prøve paa at kalde det Værdi, som ikke er Virkelighed, som ikke er Productivitet, som ikke er Gvne til at kunne yde og betale.

Nimestad: Jeg skal kun gjøre en enkelt ganske kort Bemærkning, som jeg troer at maatte henstille til den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Blixen-Finecke). Jeg troer ogsaa, at den ærede Rigsdagsmand vil indsee, at han har gjort Uret i, saaledes som den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Tillisch) sagde, at slaae sig til Ridder paa den ærede Rigsdagsmand, fordi han var i Minoriteten. Den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Blixen-Finecke) burde have taget Exempel af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Tillisch), dengang samme ærede Rigsdagsmand var eller troede at være i Majoriteten; han burde erindre, med hvilken mærkelig Humanitet, Sagtmodighed og Venlighed den ærede Rigsdagsmand dengang tilligemed Andre gik frem, saavel her i Thinget som udenfor samme. Naar han mindedes denne